

KOOLI VALIKKURSUSED

SISUKORD

1. ETTEVALMISTUS EESTI KEELE RIIGIEKSAMIKS EHK TEKSTILOOME JA FUNKTSIONAALNE LUGEMINE.....	3
2. ROOTSI KEEL	5
3. PÕHJAMAADE KULTUUR.....	16
Põhjamaade kirjandus	16
Põhjamaade geograafia	16
Põhjamaade ajalugu.....	22
Põhjamaade muusika.....	24
Põhjamaade kunst.....	25
4. INGLISE KEEL	288
5. UURIMISTÖÖ ALUSED	333
6. PEREKONNAÕPETUS.....	366

1. ETTEVALMISTUS EESTI KEELE RIIGIEKSAMIKS EHK TEKSTILOOME JA FUNKTSIONAALNE LUGEMINE

Õppesisu

Erinevate ühiskondlike teemade ja tekstidega tutvumine, nende mõtestamine ning vajaliku info leidmine. Tekstiloo (argumenteerimise ja arutlemise) põhimõtted.

Lugemine

Ilukirjanduslikud tekstid (lüürika, eepia, lüroepika), ajakirjanduslikud tekstid (populaarteaduslikud artiklid, arvamuskirjed, intervjuud), teaduslikud tekstid (uurimused, referaadid).

Arutlustemasid

Eetilised ja moraalsed tõekspidamised ühiskonnas, kunsti tähtsus ning selle tähtsustamine, infoühiskonna mõju inimesele, tehnoloogia areng ja muutuv maailm, sotsiaalmajanduslikud muutused, kihistumine, ühiskonna vananemine, perekultuuri muutused, rahvuslus ning selle tajumine, lapsepõlve mõju inimese arengule ja eksisteerimisele maailmas, tolerantsus ning selle tajumine ning edasikandmine, inimene ja loodus, armastus ja selle erinevad vormid, virtuaalmaailma mõju inimesele, rahva ja riigi püsijäämine, meediavabadus ja sõnavabadus, aktiivne osalemine ühiskonnas, väikerahvad ning nende häbumise probleem, õnne ja rahulolu saavutamise võimalused, keskkonnaprobleemid ja nende ennetamine.

Kirjutamine

Tekstiloo põhimõtted, ideede kogumine, kavandamine ning korrastamine, alustekstide põhjal kirjutamine, väidete, põhjenduste ja näidete kirjutamine (argumenteeriva teksti loomine), sisulõikude ülesehitus, sissejuhatuse ja kokkuvõtte haakuvus, lõikude sidumine, teksti sisuline ja keeleline toimetamine (sõnade järjekord lauses, argikeelendite vältimine, õigekirja kontrollimine, Õigekeelsussõnaraamatu kasutamine).

Õpitulemused

Kursuse lõpul õpilane:

- mõistab ühiskonnas olevaid põhilisi probleeme/arutluskohti ning oskab nende põhjal kujundada oma arvamust nii kirjalikult kui ka suuliselt;
- oskab üles ehitada arutlevat teksti (kirjandit) loogiliselt ja ladusalt;
- mõistab kriitilise lugemise etappe ning rakendab neid;
- oskab enda loodud teksti tuua erinevaid näiteid nii ühiskonnast, kirjandusest, filmist kui ka teatrist;

- seostab kõiki kirjanduse kursuseid maailmaga ning kasutab neid teadmisi teksti loomisel;
- mõistab loetud teksti sügavuti ning leiab sealt vajaliku informatsiooni;
- oskab enda loodud teksti toimetada ning parandada.

Praktilised tööd ja IKT rakendamine

Tundides kasutatakse erinevaid video- ja helimaterjale, õpilased toetuvad õppetöös suuresti internetis leiduvatele allikatele (artiklid, tekstikatkendid).

Lõiming

Lõiming toimub ajaloo, eesti keele, bioloogia, geograafia, matemaatika, majandusõpetuse, kunstiajaloo, muusikaajaloo, psühholoogiaga.

2. ROOTSI KEEL

Rootsi keel on Noarootsi Gümnaasiumis kõigile õpilastele kohustuslik õppeaine, mille eelnevaid õpinguid gümnaasiumisse sisseastujatelt ei eeldata. Rootsi keele õpingud koos Põhjamaade kultuuri ja ajaloo õpingutega kujundavad gümnaasiumi ühe erilise õppesuuna.

Õppe- ja kasvatuseesmärgid

Õpilane saavutab rootsi keeles taseme, mis vastab tasemele B1.2 Euroopa nõukogu keeleoskustasemete süsteemis. Keeleoskuse tase gümnaasiumi lõpus:

	Kuulamine	Lugemine	Rääkimine	Kirjutamine
rahuldav õpitulemus	B1.1	B1.1	B1.1	A2.2
hea ja väga hea õpitulemus	B1.2	B1.2	B1.2	B1.1 - B1.2

Õpilane saab teadmisi Rootsist ja rootsi kultuurist (kaasa arvatud soome- ja eestirootslus) ning üldisemalt Põhjamaadest ja põhjamaade kultuurist.

Õpilane arvestab suheldes Rootsimaa kultuurinorme, tunneb huvi rootsi keelt kõnelevate maade kultuurielu vastu, loeb rootsikeelset kirjandust, vaatab filme ja telesaadet ning kuulab raadiosaadet. Ta kasutab ka rootsikeelseid teatmeallikaid (nt tõlkesõnaraamatut, Internetti), et otsida vajalikku infot ka teistes valdkondades. Õppetöös seab õpilane endale eesmärged, hindab nende saavutatuse taset, valib ja vajaduse korral muudab oma õpistrateegiaid. Ta seostab omandatud teadmisi nii võõrkeelte valdkonna kui ka teiste valdkondade teadmistega. Õpilase õppimisoskused arenevad sellisele tasemele, et ta suudab hiljem edukalt ka iseseisvalt jätkata oma keeleõpinguid.

Õppeaine kirjeldus

Õppetöö ajaline maht

Õpingud koosnevad kaheteistkümnest kursusest, mis jagunevad kaheks põhimooduliks: põhikursuseks, mille pikkus on kaheksa ainekursust (kokku 280 koolitundi), ja edasijõudnute kursuseks, mille pikkus on neli ainekursust (kokku max 116 koolitundi).

Rootsi keele õppetundide arvuks on kõigis kolmes gümnaasiumiastme klassis neli tundi nädalas.

12. klassi kursuste pikkuseks on 29 koolitundi 35 tunni asemel, kuna ka õppetööperiood on viimase aasta puhul lühem ja lõpeb aprillis.

Ühe õppetunni kestvus on 45 minutit.

Järgnevas tabelis on kirjeldatud õppetundide, kursuste ning moodulite jaotust klassikursuste kaupa ning klassikursuste õppe-eesmärke Euroopa nõukogu keeleoskustasemetete järgi:

11.-12. klass 116 õppetundi	Edasijõudnute kursus Kursused 9–12	B1.2
11. klass 140 õppetundi	Põhikursus Kursused 5–8	A2.2
10. klass 140 õppetundi	Kursused 1–4	A1.2

Hindamine

Ainekursuse nõudmisi ja hindamise korda tutvustab õpetaja õppeaasta alguses ja uue kursuse alguses koos kursuse plaani ja kursuse õppe-eesmärkide tutvustamisega. Hindamise põhimõtetes lähtutakse gümnaasiumi riikliku õppekava üldosa ning teiste hindamist reguleerivate õigusaktide käsitlest, aga ka Noarootsi Gümnaasiumi õpilaste hindamise korrast. Hinnatakse õpilase teadmisi ja oskusi suuliste vastuste (esituste), kirjalike ja/või praktiliste tööde ning praktiliste tegevuste alusel, arvestades õpilase teadmiste ja oskuste vastavust ainekavas taotletavatele õpitulemustele. Õpitulemusi hinnatakse sõnaliste hinnangute ja numbriliste hinnetega, kusjuures kasutatakse ka „+“ ja „-“-märke. Hinde kujunemise aluseks võib olla kriteeriumhindamine, norm- ehk võrdlushindamine ja õppija arengu hindamine.

Selleks, et ilma täiendava õppetöta oma õpingutes edasi minna ja normaalses korras kursus lõpetada, peab õpilasel olema vähemalt seitse hinnet erinevate osaoskuste osas. Iga kursuse kohustuslikud hinnatavad tööd teatab õpetaja kursuse alguses. Arvestuslikke töid saab õpilane järele vastata kahe nädala jooksul peale hindamise kuupäeva. Protsesshindeid saab järele vastata vaid enne järgmise tunni toimumist. Kui arvestusliku hinde parandamine ei õnnestu esimesel korral ja kursusehinne tuleb mitterahuldav, tähendab see nn suvetööle jäämist ja hinde/hinnete parandamise üritamist enne õppeaasta lõppemist. Kursusehindeid, mis on vähemalt rahuldavad, ei ole võimalik hiljem parandada.

Kooliastmehinde kirjutab viimase kursuse õpetaja, kes vajaduse/võimaluse korral peab hinde üle nõu õpilast samas aines Noarootsi Gümnaasiumis õpetanud teise õpetaja/teiste õpetajatega. Kooliastmehinne pannakse kursuste aritmeetilise keskmise alusel ümmardades üldjuhul lähima

täishinde poole. Kui keskmine jääb kahe hinde vahele, võib õpetaja siiski panna rohkem rõhku viimaste kursuste hinnetele sellisel juhul, kui need tema hinnangu järgi vastavad paremini õpilase teadmistele ja oskustele gümnaasiumi lõpus.

Kasutatav õppevara

Põhiliseks õppevaraks on õpik Rivstart A1 + A2 (Scherrer, Palua Lavy ja Lindemalm, Karl; Natur & Kultur, Stockholm 2007) ja Rivstart B1 + B2 (Scherrer, Palua Lavy ja Lindemalm, Karl; Natur & Kultur, Stockholm 2008) koos veebipõhiste harjutustega ja/või töövihikuga.

Lisaks kasutatakse teemakohast lisamaterjali erinevatest allikatest. Kasutatav lisamaterjal on mainitud erinevate kursuste kavades vastava teema kohal.

Õppevara erinevate kursuste ja nende teemade osas täiendatakse, uuendatakse või vahetatakse välja pidevalt. See õppevara ja materjal, mida kasutatakse erinevatel õppeaastatel, on mainitud eraldi kursuste kavades.

Gümnaasiumi õpitulemused

Õpilane saavutab rootsi keeles taseme, mis vastab tasemele B1.2 Euroopa nõukogu keeleoskustasemetes süsteemis.

Kuulamine. Saab kuuldust aru, taipab nii peamist sõnumit kui ka üksikasju, kui räägitakse üldlevinud teemadel (nt uudistes, spordireportaažides, intervjuudes, ettekannetes, loengutes) ning kõne on selge ja üldkeelne.

Lugemine. Loeb ja mõistab mõneleheküljelisi selge arutluskäiguga tekste erinevatel teemadel (nt noortele mõeldud meediatekstitid, mugandatud ilukirjandustekstitid). Suudab leida vajalikku infot pikemast arutlevast laadi tekstist. Kogub teemakohast infot mitmest tekstist. Kasutab erinevaid lugemisstrateegiaid (nt üldlugemine, valiklugemine). Tekstides esitatud detailid ja nüansid võivad jääda selgusetuks.

Rääkimine. Oskab edasi anda raamatu, filmi, etenduse jms sisu ning kirjeldada oma muljeid. Tuleb enamasti toime vähem tüüpilistes suhtlusolukordades. Kasutab põhisonavara ja sagedamini esinevaid väljendeid õigesti; keerukamate lausestruktuuride kasutamisel tuleb ette vigu. Väljendab ennast üsna vabalt, vajaduse korral küsib abi. Hääldus on selge, intonatsiooni- ja rõhuvead ei häiri suhtlust.

Kirjutamine. Oskab koostada eri allikatest pärineva info põhjal kokkuvõtte (nt lühiülevaade sündmustest, isikutest). Oskab kirjeldada tegelikku või kujuteldavat sündmust. Oskab isiklikus kirjas vahendada kogemusi, tundeid ja sündmusi. Oskab kirjutada õpitud teemal oma arvamust väljendava

lühikirjandi. Oma mõtete või arvamuste esitamisel võib olla keelelisi ebatäpsusi, mis ei takista kirjutatu mõistmist.

Grammatikapädevus. Oskab üsna õigesti kasutada tüüpkeelendeid ja moodustusmalle. Kasutab tuttavas olukorras grammatiliselt üsna õiget keelt, ehkki on märgata emakeele mõju. Tuleb ette vigu, kuid need ei takista mõistmist.

Kursuste õpitulemused ja õppesisu

I kursus

1. teema Mina

Õppesisu: Õpitakse tervitamist, enda päritolust, perest, õpingutest, tööst ja keeleoskustest rääkimist. Samuti õpitakse kasutama klassis vajalikke sõnu, väljendeid ja tähestikku.

Õpitulemused: Õpilane oskab öelda, mis ta nimi on, kus ta elab ja kust ta pärit on, teab tähestikku ja klassis (õppetunnis) vajalikke väljendeid.

2. teema Saame tuttavaks!

Õppesisu Õpitakse erinevaid tervitamise ja hüvastijätmise väljendeid, kaaslaste tutvustamist, oma tööst või õppimisest rääkimist.

Õpitulemused Õpilane oskab pärida kaaslaste käekäigu järele, ennast ja kaaslast tutvustada, tervitada ja hüvasti jätta, teab erinevaid tervitamise ja hüvastijätmise väljendeid.

3. teema Minu päev

Õppesisu Õpitakse põhiarvsõnu, hindadest ja kellaajast rääkimist, oma kodusest aadressist ja oma päevast rääkimist.

Õpitulemused Õpilane teab arvsõnu ja oskab neid kellaajast ning hindadest, telefoninumbri ja postiindeksist jms rääkides kasutada. Õpilane oskab rääkida oma kodusest aadressist ja lihtsate sõnadega ka oma tavalisest päevast.

4. teema Mõned ostud

Õppesisu Õpitakse lihtsamaid sisseoste sooritama, ka restoranis või kohvikus tellimist, samuti hindu küsima ja lihtsamaid kuulutusi lugema ning mõistma

Õpitulemused Õpilane oskab sooritada lihtsamaid oste, tellida midagi restoranis või kohvikus, küsida hindu ning aru saada lihtsamatest kuulutustest.

II kursus

1. teema Minu vaba aeg ja huvialad

Õppesisu: Õpitakse oma hobidest ja vaba aja tegevustest rääkima ning oma vaba aega planeerima.

Õpitulemused: Õpilane oskab lihtsamate väljenditega oma huvialadest ja vaba aja tegevustest rääkida, ning oskab vaba aja tegevusi teistega koos planeerida.

2. teema Minu pere argipäev

Õppesisu Õpitakse rääkima oma perest ja suguvõsast, oma argipäevast minevikus ja olevikus

Õpitulemused Õpilane oskab rääkida iseendast, oma perest ja suguvõsast, samuti argipäevast enne ja nüüd.

3. teema Lähme poodi!

Õppesisu Õpitakse hakkama saamist lihtsamates olukordades kaupluses käimisel ning oma meeldivustest ja mitte-meeldivustest rääkima.

Õpitulemused Õpilane oskab kaupluses lihtsamaid oste sooritada. Ta oskab ka väljendada meeldimist ja mitte-meeldimist.

III kursus

1. teema Reis Stockholmi

Õppesisu: Õpitakse ilmast rääkimist, laua/hotellitoa broneerimist, e-kirja kirjutamist

Õpitulemused: Õpilane oskab lihtsamate sõnadega ilmast rääkida, restoranis lauda ja hotellis tuba broneerida, oma muljetest ja kogetust rääkida ning e-kirja kirjutada/vormistada

2. teema Tutvumine Stockholmiga

Õppesisu Õpitakse ühistranspordi kasutamiseks vajalikke väljendeid, tee küsimist ja juhatamist, tutvutakse mõnede vaatamisväärsustega Stockholmis

Õpitulemused Õpilane oskab leida ja küsida infot bussi, rongi ja taksoga sõitmiseks, kirjutada teadet/postkaarti, et rääkida sellest, kus ta viibib (või viibis) ja kohtumises kokku leppida, teab mända vaatamisväärsust Stockholmis.

3. teema Tüüpilist Rootsile

Õppesisu Õpitakse ülevaatlilikult Rootsi geograafiat, olulisemaid fakte, tüüpilist Rootsile

Õpitulemused Õpilane omab üldisi teadmisi Rootsi geograafiast ning rootslastele omasest käitumisest ja oskab neid teadmisi kasutada.

IV kursus

1. teema Otsides sõpra

Õppesisu: Õpitakse arvutiga seotud sõnavara ja väljendeid, lihtsamate blankettide täitmist, vestluses kellegagi nõustamist ja vastu vaidlemist.

Õpitulemused: Õpilane tunneb arvuti kasutamiseks vajalikke termineid, oskab täita lihtsamaid isikuandmetega blankette, kaaslasega nõustuda ja talle vastu vaielda.

2. teema Restoranis

Õppesisu Õpitakse restoranis hakkama saamist, tutvutakse rootsi toitumistavadelega.

Õpitulemused Õpilane teab ja oskab kasutada restoranikülastuseks vajalikke väljendeid, tunneb rootslaste söögikombeid ja oskab oma toitumisharjumustest rääkida.

3. teema Tööelu

Õppesisu Õpitakse erinevate ametitega seonduvat: ametid, tööelu, tööülesanded ja töö otsimine. Testitakse keeleoskuse taset (A1).

Õpitulemused Õpilane teab tööga seonduvat sõnavara, oskab esitada küsimusi kaaslase töö kohta ja enda tööst ning vabast ajast rääkida

V kursus

1. teema Maale külla!

Õppesisu: Õpitakse külla kutsumist, külaliseks olemist ja võõrustamist

Õpitulemused: Õpilane teab ühtteist rootslaste elustiili oskab toimida külla kutsudes, kutset saades, külaliseks olles ja võõrustades, samuti soovi esitada ja ulatada kaaslasele soovitud.

2. teema Reisides Rootsis

Õppesisu Tutvutakse mõne huvitava vaatamisväärsusega Rootsis, õpitakse puhkuse planeerimist, reisibüroo külastamist ja isikute kirjeldamist.

Õpitulemused Õpilane teab, kuidas puhkust planeerida, tunneb mõnda huvitavat vaatamisväärsust Rootsis, oskab kirjeldada isikuid ja nende välimust.

3. teema Haridus ja tulevikuplaanid

Õppesisu Õpitakse tundma Rootsi haridussüsteemi, tulevikuplaane tegema ja nendest rääkima.

Õpitulemused Õpilane oskab kirjeldada oma haridust, tunneb Rootsi haridussüsteemi, oskab rääkida oma tuleviku väljavaadetest ja plaanidest. Samuti oskab ta kasutada sõnu, et kirjeldada sündmuste käiku.

4. teema Otsides elamispiinda

Õppesisu Õpitakse lugema eluasemete müügi- ja üürikuulutusi, oma eluaseme ning ümbruskonna kirjeldamist ning võrdlemist, vaidluses osalemist.

Õpitulemused Õpilane oskab seletada, kus ja kuidas ta elab. Samuti oskab ta lugeda eluasemete kuulutusi, kirjeldada ja võrrelda ümbrust, vaidluses oma seisukohta kaitsta ja kaaslast ära kuulata.

VI kursus

1. teema Helistamine ja juhendamine

Õppesisu: Õpitakse erinevates telefonivestlustes vajalikke väljendeid, lihtsama kirja või teate kirjutamist, juhendi lugemist, seltskondlikus vestluses osalemist. Korratakse ning täiendatakse haridusest ja tööst rääkimise temaatikat.

Õpitulemused: Õpilane mõistab lihtsamaid juhendeid, oskab alustada ja lõpetada telefonikõnet, kirjutada lihtsat kirja või teadet, osaleda seltskondlikus vestluses, oma haridusest ja tööst lihtsamate sõnadega rääkida.

2. teema Ole terve!

Õppesisu Õpitakse kehaosade nimetusi, arstikäiguks vajalikke väljendeid, elustiili kirjeldamist, nõu küsimist ja andmist

Õpitulemused Õpilane teab kehaosade nimetusi, oskab tervise kohta nõu küsida ja anda, saab hakkama arsti vastuvõtul käimisega

3. teema Massimeedia ja uudised

Õppesisu Tutvutakse Rootsi massimeediaga, õpitakse sündmust kirjeldama, harjutatakse ajalehe lühikirjutisest ja raadiouudisest arusaamist

Õpitulemused Õpilane teab Rootsi suuremaid massiteabevahendeid, oskab kirjutada lühiuudist ja sarnasest aru saada, samuti saab aru, millest raadiouudis räägib.

VII kursus

1. teema Sport ja sportlik eluviis

Õppesisu: Korratakse kehaosade nimetusi, tutvutakse erinevate spordialade, tuntumate sportlastega, loetakse treeningutest, dieetidest ja arutatakse tervisliku eluviisi üle

Õpitulemused: Õpilane teab mõnda kuulsat Rootsi sportlast, oskab kirjeldada erinevaid spordialasid, kirjutada kirja spordiklubile või -organisatsioonile, väljendada oma suhtumist tervislikesse eluviisidesse.

2. teema Sõbrad ja suhted

Õppesisu Tutvutakse mõne Rootsi kunstnikuga, õpitakse sõprusest/sõpradest ja suhetega seotud rõõmudest-muredest arutlema, õpitakse kirjutama isiklikku kirja.

Õpitulemused Õpilane oskab kirjutada isiklikku kirja või e-kirja, oskab arutleda sõpruse ja suhete teemal, teab kuulsamaid Rootsi kunstnikke.

3. teema Raha ja õnn

Õppesisu Tutvutakse erinevatest maailmadest ja ühiskonnakihtidest pärit inimeste lugudega, ka edukamate või tuntumate Rootsi ettevõtetega. Arutletakse raha, töö ja õnne teemadel. Harjutatakse vaidlemist ja argumenteeritud teksti kirjutamist.

Õpitulemused Õpilane tunneb erinevaid suhtumisi rahasse ja õnnelikuksolemisse, teab mõnda Rootsi ettevõtet. Ta oskab väljendada oma seisukohta antud teemadel ja kirjutada argumenteeritud teksti, kirjutada millegi eelistest ja puudustest.

VIII kursus

1. teema Huvitavaid kohtumisi looduses

Õppesisu: Õpitakse tundma Rootsis elavaid loomi, linde, putukaid. Tutvutakse loomadega seotud võrdlustega, ütlustega ning nende käitumisega. Tutvutakse keskkonnaprobleemide ja loodushoiu teemadega.

Õpitulemused: Õpilane oskab rääkida loomadest, kirjeldada neid ja nendega seonduvat, teab ka, kuidas käituda metsloomadega kohtudes või putukahammustuse korral. Samuti teab ta looduse ja keskkonna hoiu tähtsusest ja oskab anda oma panust sellesse.

2. teema Ajad ja kombed suhtlemises

Õppesisu Õpitakse tundma tüüpilisi kombeid Rootsis kodudes, iseloomulikke harjumusi ja ka sõltuvusi.

Õpitulemused Õpilane oskab kirjutada jutustavat teksti mõnest minevikusündmusest.

3. teema Riigikord, poliitika ja tabu

Õppesisu Õpitakse tundma Rootsi riigikorda, võrdlema seda Eesti riigikorraga. Tutvutakse valitsevate parteide poliitikaga ja olulisemate isikutega poliitikas. Õpitakse lugema statistilisi kokkuvõtteid, graafikuid jt andmestikke. Testitakse oma keeleoskuse taset (A2)

Õpitulemused Õpilane oskab lugeda statistilist infot tabelitest, joonistest, graafikutest, orienteerub Rootsi poliitikas.

IX kursus

1. teema Maasikavälu

Õppesisu Korratakse loodusega seotud sõnavara, tutvutakse Rootsi erinevate piirkondadega ja nende rahvustoitudega, filmilavastaja Ingmar Bergmaniga ja tema loominguga

Õpitulemused Õpilane oskab kirjeldada loodust, tunneb Rootsi erinevaid piirkondi ja nende rahvustoite, oskab kirjutada lihtsamat filmiretsensiooni.

2. teema Põhjala ajalugu

Õppesisu Õpitakse tundma olulisemaid ajajärke ja valitsejaid Rootsi ja Põhjamaade ajaloos. Õpitakse ka Põhjamaade keeltega seonduvat.

Õpitulemused Õpilane teab tähtsaid verstaposte ja valitsejaid Rootsi ajaloos ning oskab kirjeldada ajaloolist isikut.

3. teema Uskumatu!

Õppesisu Tutvutakse erinevate luiskelugudega, tõe ja vale kohta käivate ütlustega, õpitakse kirjeldama protsessi, arengut, põhjuse ja tagajärje seost. Õpitakse kriitiliselt lugema massimeedias ja Internetis leiduvat.

Õpitulemused Õpilane oskab ära tunda usaldusväärset Internetiallikat, samuti kirjutada mingist protsessist või arengust või põhjuse ja tagajärje seosest.

X kursus

1. teema Reisid unes ja ilmsi

Õppesisu Tutvutakse turismi trendidega, õpitakse tundma Rootsi krimikirjandust ja tulevikureiside oletatavaid võimalusi.

Õpitulemused Õpilane teab erinevaid suundi turismis, tunneb Rootsi krimikirjanikke ja nende loomingut ning oskab kirjutada kirjeldavat jutukest

2. teema Kuritöö ja karistus

Õppesisu Tutvutakse erinevate päästeinstantsidega, õpitakse käituma kriisisituatsioonis, helistama hädaabinumbrile ning kirjeldama juhtunut.

Õpitulemused Õpilane oskab kirjeldada õnnetusjuhtumit, teab hädaabinumbrit ja oskab telefoni teel juhtunust teatada, samuti kirjutada lühisõnumit (nuppu) ajalehte.

3. teema Väljakutsed

Õppesisu Korratakse rootsi kultuurile tüüpilist, tutvutakse kultuuride erinevustest tingitud kokkupõrgetega ning õpitakse uues keskkonnas kohanemisega toime tulemist.

Õpitulemused Õpilane teab Rootsi suuremaid spordiüritusi ja oskab neid tutvustada. Õpilane oskab ka kirjutada lugejakirja ja sellele vastata.

XI kursus

1. teema Pühad ja kombed

Õppesisu Tutvutakse Rootsi tähtsamate pühadega ning õpitakse nende tähistamist.

Õpitulemused Õpilane teab Rootsi pühi ning nendega seotud kombeid, oskab kirjutada luuletust.

2. teema Tehnika ja tehnoloogia

Õppesisu Õpitakse kodumasinatega ja tehniliste masinatega seonduvat ning seda, kuidas toimida nende rikete korral. Samuti arutletakse masinate eeliste ja puuduste (vajalikkuse ja keskkonnakahjulikkuse jms) üle. Tutvutakse ka mõne kaasaja tehnoloogiaga.

Õpitulemused Õpilane oskab esitada ja vastu võtta kaebust ning kirjutada referaati.

3. teema Töö otsimine

Õppesisu Õpitakse ennast ja oma oskusi kirjeldama, tööleastumise avaldust ja CV-d kirjutama ning tööintervjuul osalema.

Õpitulemused Õpilane teab oma tugevaid ja nõrku külgi, oskab kirjutada tööavaldust ning CV-d, ja teab, kuidas käituda tööintervjuul.

XII kursus

1. teema Suguvõsa ja perekond

Õppesisu Korratatakse teemasõnavara, tutvutakse pereelu erinevate mudelitega ja pere ajalooa.

Õpitulemused Õpilane teab pere ajalugu, oskab kirjeldada erinevaid perekondi ja liikmete rolle ning koostada isikukirjeldust, teab aforisme pere ja lähedaste kohta.

2. teema Religioon ja loodusvaimud

Õppesisu Tutvutakse religiooniga Põhjalas viikingiajal ja tänapäeval. Õpitakse märkmete tegemist ja ametliku teate kirjutamist.

Õpitulemused Õpilane teab Põhjamaade muinasusundit ning religiooni osatähtsust tänapäeva Rootsis, oskab teha märkmeid ja kirjutada ametlikku teadet.

3. teema Rootsi koodid ja töökultuur

Õppesisu Õpitakse tundma Rootsi töökultuuri ja uurimusliku teksti kirjutamise nõudeid.

Testitakse keeleoskuse taset (B1).

Õpitulemused Õpilane tunneb Rootsi töökultuuri ja oskab kirjutada uurimislikku teksti.

3. PÕHJAMAAD KULTUUR

Põhjamaade kultuuri kursus ühendab tervikuks rootsi keele oskuse, põhjamaade kirjanduse, geograafia, ajaloo, põhjamaade kunsti ja põhjamaade muusika kursusega. Nendel kursustel hakkavad põhinema õpilaste taustateadmised põhjala inimeste meelelaadist ja ilmavaatest.

Põhjamaade kirjandus

Õpitulemused

Kursuse lõpul õpilane:

- 1) tunneb Põhjamaade kirjandusele iseloomulikke jooni;
- 2) tunneb Põhjamaade kultuuritausta laiemalt;
- 3) oskab nimetada Põhjamaade olulisemaid autoreid ja nende teoseid;
- 4) on kursis Põhjamaade nüüdiskirjandusega;
- 5) on tervikuna läbi lugenud ja analüüsinud vähemalt neli proosa- või draamateost, tundes teoste ning nende autorite kohta üldises kultuuri- ja kirjandusloos.

Õppesisu

Põhjamaade mõiste. Põhjamaid iseloomustavad jooned. Islandi kirjandus („Vanem Edda“, islandi saagad, saagade seos Osmussaarega, skaldiluule, islandi kirjandus tänapäeval, Siggi). Viikingid ja „Erikr Punase saaga. Gröönlaste saaga“. Fääri saarte kirjandus. Taani kirjandus (Andersen). Norra kirjandus (Ibsen ja „Nukumaja“ ning „Peer Gynt“, Undset, Hamsun, norra kirjandus tänapäeval). Rootsi kirjandus (Lindgren, Strindberg, Lagerlöf, rootsi kirjandus tänapäeval). Soome kirjandus. Eepos „Kalevala“, eepose seosed „Kalevipojaga“. Lönroti ja Kreutzwaldi võrdlus. Kivi ja „Seitse venda“. Leino. Aino Kallas ja Hella Wuolijoki. Soome kirjandus tänapäeval (Oksanen). Ahvenamaa ja eesti kunstnikud.

Mõisted

Põhjamaad, saaga, skaldiluule, viikingid. Terviklikult käsitletavat teosed. Õpilane loeb läbi vähemalt neli tervikteost kursuse õppesisus nimetatud autoritelt.

Põhjamaade geograafia

Õpitulemused

Kursuse lõpul õpilane:

- 1) oskab analüüsida Põhjamaade loodus- ja majandusgeograafilise asendi puudusi ja eeliseid;

- 2) oskab iseloomustada Põhjamaade osatähtsust Euroopa ja maailma üldises majandusruumis;
- 3) oskab tuua näiteid tähtsamatest rahvusvahelistest majandus- ja poliitilistest organisatsioonidest, kuhu Põhjamaad kuuluvad;
- 4) oskab kasutada teabeallikaid info leidmiseks, seoste analüüsiks ning üldistuste ja järelduste tegemiseks.

Õppesisu

Põhjamaade asend Euroopas ja maailmas

Põhjamaade loodus- ja majandusgeograafiline asend Euroopas. Põhjamaade osatähtsus Euroopa üldises majandusruumis. Põhjamaad ja maailm. Põhjamaade kuulumine peamistesse rahvusvahelistesse majandus- ja poliitilistesse organisatsioonidesse.

Soome

Õpitulemused

Kursuse lõpul õpilane:

- 1) teab soome vabariiki iseloomustavaid üldandmeid (rahvaarv, pindala, naaberriigid, suuremad linnad);
- 2) on omandanud ettekujutuse soome piiride kujunemisest;
- 3) tunneb põhilisi pinnavorme ja oskab neid näidata kaardil;
- 4) oskab nimetada põhilisi siseveekogusid ning neid näidata kaardil;
- 5) teab kliima iseärasusi;
- 6) on tutvunud põhiliste mulla tüüpidega ning oskab hinnata neid taimekasvatusest lähtuvalt;
- 7) teab loodusvõõndeid ning iseloomustada neid taimkatte järgi;
- 8) teab põhilisi loodusvaru ja oskab anda neile majanduslikku hinnangut;
- 9) omab ettekujutust haldusjaotusest;
- 10) oskab iseloomustada rahvastiku põhilisi näitajaid;
- 11) teab majandusharusid ning oskab neid iseloomustada;
- 12) oskab iseloomustada väliskaubanduse käivet ning teab põhilisi kaubanduspartnereid;
- 13) on tutvunud regioonidega ning oskab neid omavahel võrrelda.

Õppesisu

Üldandmed. Piirid ja nende kujunemine. Pinnamood. Siseveed. Kliima. Mullad. Taimkate. Loodusvarad.

Haldusjaotus ja rahvastik. Majandus. Väliskaubandus. Regioonid.

Rootsi

Õpitulemused

Kursuse lõpul õpilane:

- 1) teab Rootsi Kuningriiki iseloomustavaid üldandmeid (rahvaarv, pindala, naaberriigid, suuremad linnad);
- 2) tunneb põhilisi pinnavorme ja nende kujunemist. oskab neid näidata kaardil;
- 3) oskab nimetada põhilisi siseveekogusid ja neid kaardil näidata;
- 4) teab kliima iseärasusi ning oskab seostada vastavaid kliimanäitajaid rootsile iseloomulike majandusharudega;
- 5) on tutvunud põhiliste mullatüüpidega ning oskab neid hinnata taimekasvatusest lähtuvalt;
- 6) teab loodusvööndeid ning oskab neid iseloomustada taimkatte järgi;
- 7) teab põhilisi loodusvaru ja oskab anda neile majanduslikku hinnangut;
- 8) omab ettekujutust haldusjaotusest;
- 9) oskab iseloomustada rahvastiku põhilisi näitajaid;
- 10) teab majandusharusid ning oskab neid iseloomustada;
- 11) oskab iseloomustada väliskaubanduse käivet ning teab põhilisi kaubanduspartnereid;
- 12) on tutvunud regioonidega ning oskab neid omavahel võrrelda.

Õppesisu

Üldandmed. Pinnamood. Siseveed. Kliima Mullad. Taimkate. Loodusvarad. Haldusjaotus ja rahvastik. Väliskaubandus. Regioonid.

Taani

Õpitulemused

Kursuse lõpul õpilane:

- 1) teab taani kuningriiki iseloomustavaid üldandmeid (rahvaarv, pindala, naaberriigid, suuremad linnad);
- 2) oskab analüüsida ja hinnata taani kui riigi osalist saarelist asendit;
- 3) tunneb põhilisi pinnavorme ning neid kaardil näidata;
- 4) oskab nimetada põhilisi siseveekogusid ja neid kaardil näidata;
- 5) teab kliima iseärasusi ning oskab seostada vastavaid kliima näitajaid Taanile iseloomulike majandusharudega;
- 6) on tutvunud põhiliste mullatüüpidega ning oskab neid analüüsida taimekasvatusest lähtuvalt;

- 7) teab loodusvööndit ning oskab seda iseloomustada;
- 8) teab põhilisi loodusvaru ning anda neile majanduslikku hinnangut;
- 9) omab ettekujutust haldusjaotusest;
- 10) teab majandusharusid ning oskab neid iseloomustada;
- 11) oskab anda hinnangut väliskaubandusele;
- 12) on tutvunud regioonidega ning oskab neid omavahel võrrelda;
- 13) on tutvunud gröönimaa ja fääri saarte eristaatusega.

Õppesisu

Üldandmed. Saarelise asendi iseärasused. Pinnamood. Siseveed. Kliima. Mullad. Taimkate. Loodusvarad. Haldusjaotus ja rahvastik. Majandus. Väliskaubandus. Regioonid. Gröönimaa ja Fääri saared kui eristaatusega Taani Kuningriigi osad.

Norra

Õpitulemused

Kursuse lõpul õpilane:

- 1) teab Norra Kuningriiki iseloomustavaid üldandmeid (rahvaarv, pindala, naaberriigid, suuremad linnad);
- 2) tunneb põhilisi pinnavorme ning oskab neid näidata kaardil;
- 3) oskab nimetada põhilisi siseveekogusid ning neid kaardil näidata;
- 4) teab kliima iseärasusi ning seostada neid norrale iseloomulike majandusharudega;
- 5) on tutvunud põhiliste mullatüüpidega ning neid hinnata taimekasvatusest lähtuvalt;
- 6) teab põhilisi loodusvaru ning oskab anda neile majanduslikku hinnangut;
- 7) omab ettekujutust haldusjaotusest;
- 8) oskab iseloomustada rahvastiku põhilisi näitajaid;
- 9) teab majandusharusid ning oskab neid iseloomustada;
- 10) tunneb põhjalikumalt naftatööstuse arengut ning oskab seda seostada skt kiire tõusuga;
- 11) oskab iseloomustada väliskaubanduse käivet ning teab põhilisi kaubanduspartnereid;
- 12) on tutvunud regioonidega ja oskab neid omavahel võrrelda;
- 13) on tutvunud teravmägede omapärase staatusega norra majanduses.

Õppesisu

Üldandmed. Pinnamood. Siseveed. Kliima. Mullad. Taimkate. Loodusvarad. Haldusjaotus ja rahvastik. Majandus. Väliskaubandus. Regioonid

Island

Õpitulemused

Kursuse lõpul õpilane:

- 1) teab Islandi Vabariiki iseloomustavaid üldandmeid (rahvaarv, pindala, suurimad linnad);
- 2) oskab analüüsida islandi saarelise asendi puudusi ja eeliseid;
- 3) teab saare geoloogilist omapära laamade lahknemisalal;
- 4) oskab nimetada tuntumaid vulkaane;
- 5) oskab hinnata vulkaanide mõju riigi majanduselule;
- 6) oskab nimetada põhilisi siseveekogusid ning neid kaardil näidata;
- 7) teab kliima iseärasusi ning neid seostada põhiliste majandusharudega;
- 8) on tutvunud islandi kui vulkaanilisele saarele iseloomulike muldadega ning seostada seda taimekasvatusega;
- 9) oskab iseloomustada Islandile iseloomulikku loodusvööndit ning taimkatet;
- 10) teab põhilisi loodusvaru ning oskab anda neile majanduslikku hinnangut;
- 11) omab ettekujutust haldusjaotusest;
- 12) oskab iseloomustada rahvastiku põhilisi näitajaid;
- 13) teab majandusharusid ning oskab neid iseloomustada;
- 14) oskab iseloomustada väliskaubanduse käivet ning tunneb põhilisi kaubanduspartnereid.

Õppesisu

Üldandmed .Saarelise asendi iseärasused. Pinnamood. Vulkaanid. Islandi asend laamade lahknemisalal. Siseveed. Kliima. Mullad. Taimkate. Loodusvarad. Haldusjaotus ja rahvastik. Majandus. Väliskaubandus. Regioonid

IKT

1. Teabeallikate põhjal ettekanneteks lisamaterjali hankimine.
2. Riikide võrdlus arengutaseme näitajate põhjal.
3. Õppefilmid.
4. Arvutikaardid.
5. Õpilaste PP esitlused etteantud teemadel.

Lõiming

Põhjamaade geograafia kursus Noarootsi Gümnaasiumis läbitakse 10. klassis. Üldgeograafia kursused läbitakse vastavalt kooli õppekavale alles 11. ja 12. klassis.

Sellest tingituna toimub lõiming põhikooli 7. ja 8. klasside ja eriti 9. klassi geograafia teemadega.

Lõimimisel kasutatakse järgmisi aineid ja teemasid:

Geograafia 7. klass- kaardiõpetus, reljeefi kujunemine ja põhilised pinnavormid, rahvastikku iseloomustavad näitajad.

Geograafia 8. klass

kliima, hüdrofaar, loodusvööndid (lähtekohad on nii loodus kui ka inimese tegevus vastavas loodusvööndis).

Geograafia 9. klass

Euroopa pinnamood, pinnamoe seos geoloogilise ehitusega, mandrijää tegevus Euroopas, Euroopa kliimat kujundavad tegurid, Euroopa ilmakaart, kliimamuutuste võimalikud tagajärjed Euroopas, Läänemere omapära ja selle põhjused, Läänemere eriilmelised rannikud, Läänemere keskkonnaprobleemid, Euroopa rahvastikku puutuvad üldised näitajad, ränded ja selle põhjused, rahvastiku paiknemine Euroopas, linnastumine ja sellega kaasnevad probleemid, majandusressursid, majanduse struktuur, energiaallikad, energiamajandus ja energiaprobleemid, põllumajanduse arengut mõjutavad looduslikud tegurid, eri tüüpi põllumajandusettevõtted, toiduainetetööstus Euroopas, teenindus ja selle jaotumine, turism, Euroopa peamised turismiressursid, transpordiliigid, peamised transpordikoridorid Euroopas.

Matemaatika

Graafikute ja diagrammide koostamine, etteantud graafikute ja diagrammide analüüsi oskus.

Eesti keel

Euroopa keelkonnad ja keelerühmad.

Ajalugu

Teine Maailmasõda ja Euroopa piiride kujunemine.

Ühiskonnaõpetus

Demokraatia põhimõtted ja selle toimimine, monarhia Euroopas, mitmekultuuriline ühiskond ja selle võimalused ning probleemid, kodakondsus, Euroopa Liidu liikmesriikide kodanikud, nende õigused ja kohustused, kodakondsuseta isikud ja kolmandate riikide kodanikud.

Hindamine

Kursus lõpeb arvestustööga, mis koosneb kahest osast.

Esimene osa on kirjalik arvestustöö, millest on maksimaalselt võimalik saada 8 punkti, minimaalne punktide arv on 4.

Teine osa kujutab endast ettekannet või PowerPoint esitlust etteantud teemal. Ettekande eest on võimalik saada maksimaalselt 2 punkti, minimaalselt 1 punkt. Arvestuse eest saadud punktid moodustavad 10 % Põhjamaade kultuuri komplekseksami hindest.

Põhjamaade ajalugu

Õpetamise eesmärgid

1. Kasvatada õpilastes huvi Põhjamaade, kui tihedalt Eestiga seotud piirkonna mineviku vastu.
2. Õpetada tundma Põhjamaade ajalugu ajastute kaupa toimunud sündmuste, protsesside ja isikute kaudu. Seostada Põhjamaade ajalugu Eesti ajalooga.
3. Õpetada mõistma ajaloo sündmuste ja protsesside põhjusi ja tagajärgi.
4. Selgitada õpilastele Põhjamaade kultuuripärandit ja õpetada oskust seda väärtustada.
5. Aidata kujundada isiklikku suhtumist ajaloosündmustesse, julgustades avaldama oma arvamust, korrigeerides eksimusi.
6. Kujundada oskust kirjalikuks eneseväljenduseks.

Õpitulemused:

Kursuse lõpul õpilane:

- 1) omab ettekujutust Põhjamaade ajaloo põhisündmustest;
- 2) tunneb Põhjamaade ajaloo tähtsamaid tegelasi;
- 3) oskab paigutada põhjamaades toimunud ajaloolised protsessid euroopa ja maailmaajaloo konteksti;
- 4) oskab põhjamaade ajaloo protsessi seostada eesti ajalooga;
- 5) leiab ja analüüsib kriitiliselt alginfot, hindab allikate usaldusväärsust ning kasutab erinevaid teabeallikaid eesmärgipäraselt;
- 6) tunneb ja kasutab erinevaid õpivõtteid.

Õppesisu

Põhjamaade esiaeg. Jääaja lõpp, inimeste asumine Põhjamaadesse, Kiviaeg, Varane metalliaeg, Raaiaeg. Muinasusundi väljakujunemine.

Viikingiaeg. Mereretkede algus. Riikluse teke. Ristiusu vastuvõtmine. Suhted Eestiga.

Keskaeg. Rootsi keskajal. Taani 13.-14.sajandil. Norra, Island, Soome. 13.-14.sajandi põhjala kultuuripilt ja suhted Eestiga.

Kalmari unioon. Taani-Rootsi sõjad. Kodusõda Rootsis. Islandi sidemed Euroopaga. Soome kui Põhjala eelpost. Eluolu 15.sajandil.

Põhjamaade uusaeg. Põhjamaad 16.-17.sajandini. Rootsi riikluse taastamine. Gustav Vasa. Reformatsioon Põhjalas. Taani ja Norra. Rootsi ja Poola küsimus. Rootsi laienemine. Gustav II Adolf. 30-aastane sõda. Soome Vasade ajal. Eluolu 16.-17.sajandil.

Rootsi suurriik. Kuninganna Kristiina. Rootsi-Taani sõjad. Reduktsioon. Põhjasõda. Lüüasaamine Põhjasõjas. Rootsi ja Eesti.

18.sajand Põhjamaades. Absolutism Rootsis, erakondade teke. Gustav III. Taani 18.sajandil. Põhjala ja Napoleoni sõjad. Soome Venemaa ja Rootsi vahel. Islandi õnnetu sajand.

19.sajand Põhjamaades. Muutused Rootsis. Parlamentarism Norras. Liberlism Taanis. Soome Venemaa osana. Tööstuslik pööre Põhjamaades. Eluolu 19.sajandil.

Põhjamaade lähiajalugu. Põhjala 20.sajandi I poolel. Rootsi heaoluühiskonna kujunemise algus. Taani. Norra iseseisvumine. Soome omariikluse süünd.

II maailmasõda ja Põhjala. Islandi iseseisvumine.

Põhjala 20.sajandi II poolel ja 21.sajandi algul. Heaoluühiskonna väljakujunemine. Külma sõda ja Põhjamaad: NATO riigid, neutraalne Rootsi ja „finlandiseerunud“ Soome. Põhjala tähtsuse kasv rahvusvahelises elus.

Külma sõja lõpp ja Põhjamaad. Eurointegratsioon. Põhjamaad ja Eesti.

Põhjamaad uue aastatuhande algul.

IKT

Suur osa õppematerjalidest on ilmapõrgupõhised. Vajaliku info hankimiseks tuleb kasutada veebivahendeid. Kursuse jooksul valmistab õpilane ette ühe ettekande IKT vahendeid kasutades.

Põhjamaade muusika

Õppe- ja kasvatuseesmärgid:

Kursusega taotletakse, et õpilane:

- 1) väärtustab muusikat kui olulist osa Põhjamaade kultuurist;
- 2) valdab põhiteadmisi Põhjamaade rahvamuusikast; oskab võrrelda Põhjamaade ning Eesti pärimuskultuuri;
- 3) valdab põhiteadmisi põhjamaade kunstmuusika arengust läbi erinevate ajastute, teab tähtsamaid heliloojaid ning nende teoseid, samuti tähtsamaid muusikuid;
- 4) oskab muusikat kriitiliselt kuulata, analüüsida ja tõlgendada ning selle üle arutleda;
- 5) rakendab ja arendab musitseerimise kaudu oma teadmisi, muusikalisi võimeid ja oskusi;
- 6) teadvustab ja järgib intellektuaalse omandiga kaasnevaid õigusi ja kohustusi;
- 7) kasutab nüüdisaegseid infotehnoloogiavahendeid.

Õpitulemused:

Kursuse lõpul õpilane:

- 1) omab ettekujutust Põhjamaade pärimusmuusikast;
- 2) oskab leida seoseid Põhjamaade ning Eesti pärimuskultuuri vahel;
- 3) omab ettekujutust Põhjamaade kunstmuusika arengut mõjutanud sündmustest;
- 4) teab Põhjamaade tähtsamaid heliloojaid, muusikuid ning tunneb nende tähtsamaid teoseid;
- 5) väljendab kuulnud muusika kohta oma arvamust ning võrdleb, analüüsib ja argumenteerib, toetudes teadmistele ja muusika oskussõnavarale;
- 6) oskab leida Põhjamaade muusika kohta infot erinevatest teabeallikatest, kasutades nüüdisaegseid infotehnoloogia võimalusi.
- 7) rakendab oma võimeid ja oskusi muusikalistes tegevustes, kasutades omandatud muusikateoreetilisi teadmisi;
- 8) oskab kuulata ja arvestada kaaslast.

Õppesisu:

Soome muusika

Soome rahvamuusika: rahvalaulud,- pillid. Saami muusika. Kunstmuusika areng J.Sibelius. O.Merikanto. Jazzmuusika. Pop- ja rockmuusika.

Rootsi muusika

Rootsi rahvamuusika. Tähtsamad pillid. Muusikaharidus Kunstmuusika areng. Bellman. Berwald. Taube. Alfen. Jazzmuusika. Pop- ja rockmuusika.

Norra muusika

Norra rahvamuusika: rahvalaulud, tantsumuusika. Tähtsamad pillid. Muusikafestivalid. Kunstmuusika areng. Bull. Grieg. Kjerulf. Pop- ja rockmuusika.

Taani muusika

Taani rahvamuusika. Fääri saarte muusika. Kunstmuusika areng. Pedersøn. Hartmann. Gade. Nielsen. Langgaard. Laub. Jazzmuusika. Pop- ja rockmuusika

Islandi muusika

Islandi rahvamuusika. Pop- ja rockmuusika.

Lõiming ja IKT kasutamine

Suur osa õppematerjalidest on ilmavõrgupõhised. Vajaliku info hankimiseks tuleb kasutada veebiteavikuid. Leitud infot kasutatakse tundides nii individuaalsete kui ka grupitööde teostamisel. Kursuse jooksul valmistab õpilane ette ühe ettekande IKT vahendeid kasutades.

Põhjamaade muusika kursuse materjal on tihedalt seotud põhjamaade ajaloo, geograafia, kirjanduse ning kunsti kursustega. Nendel kursustel hakkavad põhinema õpilaste taustateadmised põhjala inimeste meelelaadist ja ilmavaatest.

Hindamine

Õpilase omandatud oskusi hinnatakse jooksva arvestuse vormis. Kursuse kokkuvõttev hinnang kujuneb seega tundidest osavõtu, individuaalsete ning grupitööde, samuti tundides muusitseerimise põhjal. Hinnatakse vastavalt Noarootsi Gümnaasiumi hindamisjuhendile.

Põhjamaade kunst

Õpitulemused

Kursuse lõpul õpilane:

- 1) seostab kunsti arengusuundi ja ilminguid põhjamaades ühiskonnaelu korralduse, religiooni, teaduse, tehnoloogia jm mõjudega; on salliv kultuurierinevuste suhtes;

- 2) võrdleb ja analüüsib põhjamaades loodud kunstiteoseid, otsides neis vastava ajastu temaatikat, sõnumeid ning visuaalset vormikeelt; iseloomustab üldjoontes kunstiteoste ajalist ja stiililist kuuluvust;
- 3) tõlgendab ning analüüsib põhjamaade nüüdiskunsti teoseid ja erinevaid teostusviise (nt maal, installatsioon, video, kohaspetsiifiline kunst) ning märkab nüüdiskunsti seoseid teiste valdkondadega (nt meedia, reklaam, poliitika);
- 4) väärtustab põhjamaade uuenduslikku, inimsõbralikku ja keskkonnasäästlikku arhitektuuri ja disaini; analüüsib ning võrdleb esemelise keskkonna ja visuaalse kommunikatsiooni ilminguid;
- 5) püstitab iseseisvalt loomingulisi ja uurimisülesandeid ning otsib neile lahendusi, arendades kontseptsioone ja kavandades teoseid;
- 6) rakendab oma ideede väljendamiseks sobivaid visuaalseid jm kunstilisi väljendusvahendeid ning tehnilisi töövõtteid ja -vahendeid; oskab ning julgeb eksperimenteerida;
- 7) esitleb oma loomingut ja uurimistulemusi, kasutades ainealast terminoloogiat.

Õppesisu

Põhjamaade kunst kunstkultuuri üldistaval ajateljel. Rändrahvaste kunst. Viikingid. Keskaja kunst. Romaani stiil. Gooti stiil. Kunst ja religioon. Renessanss. Vararenessanss. Kõrgrenessanss. Lossid.

Barokk. Kunst kiriku ja valitsejate teenistuses. Klassitsism. Antiikpärandi mõju ja valgustusajastu ideed. Romantism. Sama sajand, erinevad vaated. Mäss korra vastu. Realism. Tõearmastus.

Rahvusromantism. Juugend. Tervikliku stiili taotlus. Põhjamaine juugend. Modernistlik arhitektuur ja tööstusdisain. Funktsionalism. Modernistliku kunsti suunad: fovism, ekspressionism, futurism, kubism, konstruktivism, funktsionalism, abstraktsionism, dada, sürrealism. Puhas kunst väljaspool elu: abstraktne ekspressionism, minimalism, opkunst jne. Kunst ja sotsiaalsed liikumised. Postmodernism ja nüüdiskunst. Vaatenurkade paljus. Popkunst. Hüperrealism. Igapäevaelu tungimine kunsti. Happening, kehakunst, maakunst. Kontseptualism, idee kui kunst. Kunstiteose kui objekti kadumine. Kunstiliikide piiride hajumine. Kunstiinstitutsioonid. Tuntuimad galeriid ja muuseumid.

Projektid ja õppekäigud on seotud erinevate õpikeskkondadega: ateljee, loodus- ja linnakeskkond, muuseum, näitus, virtuaalkeskkond jne.: Kiasma, Ateneum Helsingis, Moderna Museet Stockholmis.

IKT

Suur osa õppematerjalidest on ilmapõrgupõhised. Vajaliku info hankimiseks tuleb kasutada veebiteavikuid. Kursuse jooksul valmistab õpilane elektroonilise konspekti IKT vahendeid kasutades.

Lõiming

Kirjandus-, muusika- ja kunstinaidete toel ajastu kultuurile iseloomulike joonte võrdlemine põhjalas ajalooteljel (renessanss, barokk, klassitsism, romantism, realism, juugend, sümbolism). 20. sajandi kultuuri stiilid ja suunad, rühmitused ja esindajad (impressionism, ekspressionism, futurism, sürrealism, modernism, postmodernism jt).

4. INGLISE KEEL

Inglise keele õpe toimub „Gümnaasiumi riikliku õppekava“ alusel. Noarootsi Gümnaasiumis on lisatud täiendavalt 7 kursust.

Teemade jaotus kursuste lõikes

1. kursus

Theme: A world of difference	Grammar: Naming tenses	Vocabulary: What's in a word	Everyday English: Everyday situations
Reading: Worlds apart	Listening: A world in one family	Speaking: Exchanging information; Discussion	Writing: An informal letter

Theme: The working week	Grammar: Present tenses	Vocabulary: Positive and negative adjectives; free time activities	Everyday English: Making small talk
Reading: Charles, Prince of Wales	Listening: Who earns how much	Speaking: Exchanging information; Discussion; Talking about self	Writing: Letters and emails

2. kursus

Theme: Good times, bad times	Grammar: Past tenses	Vocabulary: Spelling and pronunciation; Lost sounds	Everyday English: Giving opinions
Reading: A Shakespearean tragedy	Listening: The first time I fell in love; Dictation	Speaking: Retelling a story; Discussion	Writing: Telling a story

Theme: Getting it right	Grammar: Advice, obligation, permission	Vocabulary: Phrasal verbs	Everyday English: Polite requests and offers
Reading: Kids then and now	Listening: Rules for life	Speaking: Discussion	Writing: A biography

3. kursus

Theme: Our changing world	Grammar: Future forms	Vocabulary: World building	Everyday English: Arranging to meet
Reading: Life 50 years from now	Listening: World weather warnings; Rocket man	Speaking: Role play; Discussion	Writing: Writing for talking

Theme: What matters to me	Grammar: Information questions	Vocabulary: Describing; adjectives; adverbs	Everyday English: In a department store
Reading: The heart of the home	Listening: My closest relative	Speaking: Discussion; talking about self	Writing: Describing a place

4. kursus

Theme: Passions and fashions	Grammar: Present perfect	Vocabulary: Likes and dislikes	Everyday English: Making the right noises
Reading: Football – a global passion	Listening: An interview; Passions	Speaking: Role play; Expressing opinion	Writing: Describing a person

Theme: No fear	Grammar: Verb patterns	Vocabulary: Body language; Idioms	Everyday English: Travel and numbers
Reading: Dangerous journeys in history	Listening: Fears and phobias	Speaking: Talking about self	Writing: Pros and cons

5. kursus

Theme: Good times, bad times	Grammar: Past tenses	Vocabulary: Spelling and pronunciation; Lost sounds	Everyday English: Giving opinions
Reading: A Shakespearean tragedy	Listening: The first time I fell in love; Dictation	Speaking: Retelling a story; Discussion	Writing: Telling a story

Theme: All things high tech	Grammar: Noun phrases	Vocabulary: Compound nouns	Everyday English: Expressing attitude
Reading: Architecture old and new	Listening: What do you do on the Net?	Speaking: Talking about self	Writing: Linking

6. kursus

Theme: Seeing is believing	Grammar: Modals of probability	Vocabulary: phrasal verbs	Everyday English: Giving opinions
Reading: Sherlock Holmes	Listening: The first time I fell in love; Dictation	Speaking: Optical illusions; Radio drama	Writing: Researching

Theme: Telling it how it is	Grammar: Reported speech	Vocabulary: Reporting verbs	Everyday English: Clichés
Reading: People who changed the world	Listening: Spotting inaccuracies	Speaking: Discussion; Expressing opinion	Writing: Thank you letters

7. kursus

Theme: Home and away	Grammar: The tense system	Vocabulary: Compound words	Everyday English: Casual conversation
Reading: Saroo's story	Listening: Things I miss from home	Speaking: Expressing opinion	Writing: Informal writing

Theme: Been there, got the t-shirt	Grammar: Present perfect simple and continuous; continuous aspect	Vocabulary: make, do	Everyday English: Talking about places
Reading: Our plastic planet	Listening: Dreams come true	Speaking: Exchanging information; Discussion	Writing: Writing a formal letter

8. kursus

Theme: News and views	Grammar: Narrative tenses	Vocabulary: Books and film	Everyday English: Showing interest and surprise
Reading: Book at bedtime	Listening: page to screen	Speaking: Exchanging information; Discussion	Writing: Narrative writing

Theme: The naked truth	Grammar: Questions and negatives	Vocabulary: Saying the opposite	Everyday English: Being polite
Reading: Is Princess Diana living on the moon?	Listening: Secrets and lies	Speaking: Expressing opinion; Discussion	Writing: Linking ideas

9. kursus

Theme: Looking ahead	Grammar: Future forms	Vocabulary: take, put	Everyday English: Over the phone
Reading: Inspirational teenagers	Listening: A NEET solution	Speaking: Retelling a story; Discussion;	Writing: Applying for a job

Theme: Hitting the big time	Grammar: Quantity	Vocabulary: Variable stress	Everyday English: Business expressions
Reading: Two famous brands	Listening: Adverts all around	Speaking: Exchanging information; Discussion	Writing: Reports

10. kursus

Theme: Getting along	Grammar: Modals and relatives	Vocabulary: get	Everyday English: Exaggeration and understatement
Reading: The generation who refuse to grow up	Listening: Getting married	Speaking: Talking about self; Discussion	Writing: For and against

Theme: How remarkable	Grammar: Relative clauses; Participles	Vocabulary: Adverb collocations	Everyday English: Exclamations
Reading: Happy ending in New York	Listening: Extreme temperatures	Speaking: Adding more detail; Discussion	Writing: Describing places

11. kursus

Theme: The way we were	Grammar: Expressing habit	Vocabulary: homonyms and homophones	Everyday English: Making your point
Reading: Living in the past	Listening: A teacher to remember	Speaking: Expressing opinion; Discussion	Writing: Writing for talking

Theme: Over my dead body	Grammar: Modals in the past	Vocabulary: Synonyms	Everyday English: Metaphors and idioms
Reading: The amazing Vikings	Listening: Story of Jim and the lion	Speaking: Exchanging information; Discussion	Writing: Adding emphasis in writing

12. kursus

Theme: It's all hypothetical	Grammar: Hypothesizing	Vocabulary: Word pairs	Everyday English: Moans and groans
Reading: Have you ever wondered?	Listening: Dreaming the perfect dream	Speaking: Talking about self; Expressing opinion; Discussion	Writing: Narrative writing

Theme: Time flies	Grammar: Articles and determiners	Vocabulary: life and time	Everyday English: Linking and commenting
Reading: The Isle of Muck	Listening: Time of life	Speaking: Exchanging information; Discussion	Writing: Improving style and cohesion

5. UURIMISTÖÖ ALUSED

Õppe- ja kasvatuseesmärgid

Valikainega „Uurimistöõ alused” taotletakse, et õpilane:

- 1) oskab seada eesmäärke, sõnastada uurimusküsimuse või hüpoteesi ning vastutada ülesande elluviimise eest;
- 2) oskab planeerida ja korraldada uuringuid;
- 3) oskab planeerida uurimistöõ koostamist;
- 4) arendab loovust ja süsteemset mõtlemist;
- 5) kasutab erinevaid teabeallikaid ning hindab kriitiliselt neis sisalduvat infot;
- 6) saab ülevaate ja kogemuse andmete kogumise, töötlemise ning analüüsimise meetoditest; uurimuslike tööde vormistusest.

Valikaine lühikirjeldus

Valikaine annab algteadmised teadusliku uurimistöõ olemusest, meetoditest, etappidest, struktuurist, vormistamisest ning kaitsmisest. Valikaine koosneb auditoorsetest loengutest ja/või e-õppevormidest, mille jooksul käsitletakse eespool nimetatud teemasid. Lisaks kasutatakse individuaalõppevormi.

Lõiming ja väljund

Valikaine on tihedalt lõimunud emakeele, A-võõrkeele, B-võõrkeele, infotehnoloogia ja uurimistöõ teemaga otseselt seotud ainekursustega (ajalugu, füüsika, matemaatika jne). Lõiming toimub ka koolilehega. Vajadusel tehakse koostööd teiste Läänemaa koolidega.

Valikaine kursuse väljund on kursuse jooksul tehtud tööde esitamine erinevatele konkurssidele, sh õpilaste teadustööde riiklikule konkursile (SA Archimedes), keskkonnauurimuste konkursile (Haridus- ja Teadusministeerium, GLOBE programm Eestis) ning õpilaste ajalooalaste uurimistöõde võistlusele „Minu Eesti” (Eesti Ajalooõpetajate Selts).

Parimaid uurimusi esitletakse UNESCO Ühendkoolide töö raames toimuvatel õpilaskonverentsidel.

Õpitulemused

Kursuse lõpul õpilane:

- 1) tunneb uurimistöõ koostamise metoodikat;
- 2) õpib toime tulema konstruktiivse kriitikaga;
- 3) tunneb peamisi uurimistöõks vajalike lähteandmete kogumise meetodeid (vaatlus, eksperiment, küsitlus, kogemuste üldistamine jt);

- 4) töötleb andmeid sobivate meetoditega (keskmiste arvutamine, korrelatsioon jt);
- 5) analüüsib uurimistulemusi sobivate meetoditega (võrdlemine, reastamine, analüüs, süntees, üldistamine jt);
- 6) oskab vormistada uurimuslikku tööd.

Õppesisu

Uurimistöö olemus. Kvantitatiivne ja kvalitatiivne uurimus. Uurimistöö eesmärgid ja tunnused. Mõistete defineerimine. Uurimistöös kasutatavad meetodid. Meetodite liigid ja valik. Valmisandmestikud (ametlik statistika, statistilised andmebaasid, arhiivimaterjalid, uurijate varasemad materjalid, muud dokumendikogud). Andmekogumismeetodid (vaatlus, eksperiment, mõõtmine, intervjuu, ankeetküsitlus, päevikumeetod, hinnanguskaala jne). Andmetöötlusmeetodid (keskmiste arvutamine, korrelatsioon jne). Analüüsimeetodid (võrdlemine, reastamine, analüüs, süntees, üldistamine). Uurimistöö etapid. Koostöö juhendajaga. Teema valik ja piiritlemine. Töö allikatega (elektrooniline teabeotsing, allikakriitika ja plagieerimise vältimine). Töö esialgse kava koostamine. Hüpooteesi, uurimisküsimuse formuleerimine. Materjali (faktide) kogumine ja analüüs. Uurimistöö teaduslik tõlgendamine ja tulemuste üldistamine. Uurimistöö kirjalik vormistamine.

Uurimistöö struktuur. Tiitelleht. Sisukord. Sissejuhatus. Põhiosa (peatükid ja alapeatükid).

Kokkuvõte. Kasutatud materjalid. Lisad. Retsensioon. Annotatsioon (emakeeles ja A võõrkeeles). Tabelid ja joonised. Kasutamisalad. Vormistamisnõuded. Stiil ja keel. Akadeemiline kirjastiil. Loetavus ja mõistetavus. Terviklikkus ja sidusus. Lauseehitus ja sõnavalik. Objektiivsus. Ajavormid. Loetelud. Lühendite ja numbrite kasutamine tekstis. Õigekeel. Viitamine ja vormistamine. Tsitaat ja refereering. Tekstisisene viitamine. Joonealune viitamine. Allikaloend (artikkel, raamat, õigusaktid, arhiivimaterjalid, elektroonilised allikad, dokumendid ilma isikuandmeteta jne). Kaitsmine. Kaitsmise sisu ja ülesehitus. Avalik esinemine.

Õppetegevus

Valikainet õpetades korraldatakse gümnaasiumis õppeasutusesisese juhendi põhjal järgmisi õppetegevusi:

- 1) auditoorsed loengud ja/või iseseisev töö veebipõhises õpikeskkonnas (*VIKO, IVA, Moodle, Blackboard* vm) teoreetiliste algteadmiste omandamiseks;
- 2) individuaalne juhendamine;
- 3) uurimistöö eesmärgi ja hüpooteesi (võimaluse korral), uurimisküsimuse sõnastamine, uurimisülesannete ja probleemi püstitamine ning meetodite valik;
- 4) uurimistöö tähtajalise tegevuskava koostamine;

- 5) iseseisev töö erinevate materjalide ja allikatega, sh elektrooniline teabeotsing ning tutvumine erialase kirjandusega;
- 6) infoallikate kriitiline analüüs;
- 7) andmekogumis-, andmetöötlus- ja analüüsimeetodite rakendamine;
- 8) tabelite, skeemide ja jooniste koostamine ning analüüs;
- 9) vormistamine arvutil juhendi järgi;
- 10) retsensiooni koostamine;
- 11) avalik esinemine.

Füüsiline õpikeskkond

Soovitavalt toimuvad kursuse auditoorsed tunnid ning avalik esinemine ehk kaitsmine klassiruumis, kus on internetiühendusega arvuti ja projektor. Veebipõhise e-õppe korraldamine eeldab juurdepääsu vastavale õpikeskkonnale. Õpilane võib kasutada eksperimendi või katsete korraldamiseks koolis olevaid spetsiaalseid vahendeid, järgides nii ohutusnõudeid kui ka eetilisi norme. Kool ei ole kohustatud tagama õpilasele eksperimentide ja katsete sooritamiseks vajalikke vahendeid.

Hindamine

Aines „Uurimistöö alused” numbrilist hindamist ei toimu. Õpilane saab hindeid vastavalt A (arvestatud) ja MA (mittearvestatud).

Õpilasel tuleb kursuse jooksul saada kaks arvestust (oma uurimistöö kontseptsiooni tutvustamine ehk uurimistöö kava tegemine ja protsessihinne lähtuvalt 11. klassis tehtavast uurimistööst/praktilisest tööst). Lisaks sellele võib õpetaja vajadusel teha teadmiste kontrollid või ülesandeid, mille esitamine on kohustuslik (hindamine vastavalt A/MA).

Osavõtt tundidest on kohustuslik. Õpilasel tuleb kohal viibida vähemalt 80% tundidest.

6. PEREKONNAÕPETUS

Kursuse kirjeldus

Kooli perekonnaõpetuse ainekava baseerub õpilaskesksel lähenemisele, liberaalse suuna pooldamisele seksuaalkasvatuses ja kooli missioonile aidata kaasa õpilaste edukale toimetulemisele täiskasvanuelus.

Perekonnaõpetus lõimub järgmiste õppeainetega:

Maailma religioonide õpetus: religiooni mõju seksuaalsusega seotud hoiakute kujunemisel;

Ajalugu: perekonna kujunemine;

Ühiskonnaõpetus: seksuaalkäitumise tavad ja statistika elanikkonna hulgas;

Bioloogia: bakteriaalsed- ja seenhaigused, sigimiselundkond, suguline paljunemine, munaraku viljastumine, kehaväline ja kehasisene viljastumine, rasestumisvastaste vahendite toime ja tulemuslikkus, suguhaigused, prenataalne areng, inimese vananemine.

Praktilised tööd ja IKT

Karjääriplaneerimise essee etteantud märksõnade põhjal;

psühholoogilised testid;

harjutused, rühmatööd, diskussioonid;

Noarootsi Gümnaasiumi tutvustamine teistes Eesti koolides;

IKT rakendamine: õpefilmid, infootsingud, tööde vormistamine, esitlused.

Õpitulemused

Gümnaasiumi lõpetaja:

- 1) teab seksuoloogia uurimisvaldkondi ja probleemistikku;
- 2) loeb seksuaalsust inimese elu loomulikuks osaks;
- 3) omab inimese seksuaalsust puudutavaid teadmisi;
- 4) suudab ennetada seksuaalsusega seotud riskikäitumist;
- 5) oskab näha perekonnaelu psühholoogilisi, eetilisi ja praktilisi probleeme;
- 6) teab lapse arengu põhilisi seaduspärasusi;
- 7) teadvustab soostereotüüpe ning meeste ja naiste vahelisi erinevusi;
- 8) mõistab oma vastustust iseenda, partneri ja tulevaste laste ees.

Õppesisu

SEKSUOLOOGIA

Läbi seksuoloogia ajaloo, uurimuste ja persoonide tutvustamise on võimalik selgitada seda, kuidas osutus võimalikuks, et ajal, kui inimkond oli alistanud loodusjõud ja tunginud kosmosesse teati/räägiti nii vähe inimese seksuaalsusega seonduvast.

20. sajandi keskpaigani valitsev ametlik antiseksuaalsetel hoiakutel põhinev puritaanlus takistas seksuoloogia arengut, kultiveeris teadmatust, salapära ja müütide teket, mis on osaliselt elujõus veel tänapäevalgi. Tutvustades õpilastele seksuoloogia rajajaid on võimalik näidata, milliseid teemasid ja millal teaduslike meetoditega uurima asuti, milliseid ühiskonna poolt peale surutud tõkkeid tuli selle ala pioneeridel ületada ja mida teada saadi.

S.Freudi "Psühhoseksuaalse arengu faaside" teooria annab ühe mudeli inimese seksuaalse arengu seletamiseks.

A.Kinsey alustatud massiküsitlused on sissejuhatuseks seksuaalkäitumise normatiivide teema käsitlemiseks.

W.Mastersi ja V.Johnsoni laboratoorsed uuringud inimese seksuaalreaktsioonide kohta annavad võimaluse rääkida kopulatiivtsüklist, peenise pikkusest ja selle seosest naispartneri seksuaalse rahulduse astmele. Samuti on oluline Mastersi ja Johnsoni poolt rõhutatud paaris-seksuaalteraapia põhimõtte: seksuaalprobleemid avalduvad sagedamini paari puhul ja neid saab lahendada koos.

INIMESE SEKSUAALSUS

Teema käsitlemise põhiline eesmärk on, et õpilased mõistaksid, mis on inimese seksuaalsus ja suudaksid eristada järgmiseid mõisteid: bioloogiline sugu ja sotsiaalne sugu, sooroll ja seksuaalroll, sooidentsus, psühhoseksuaalne stsenaarium.

SOOLINE DIFERENTSEERUMINE JA SOOIDENTITEET

Soomääratlus on palju komplitseeritum, kui ainult sookromosoomide poolt põhjustatu ja jõuab lõpule alles inimese 20-ndates eluaastates. Soomääratluse protsessis saab eristada kromosoomset ehk geneetilist sugu, gonaadisugu, hormonaalset sugu, anatoomilist ehk passisugu, kasvatussugu, hormonaalne puberteedisugu ja psühholoogiline sugu.

Need teemad võimaldavad seletada soomääratluse anomaaliana esinevat hermafrodismi kui ka seksuaalse identiteedi häireid (transseksuaalsust ja transvestismi).

SEKSUAALNE SUUNDUMUS

Probleeme tekitab noorte hulgas seksuaalne iha oma soost inimeste vastu: kuidas sellesse suhtuda. Homoseksuaalsus on seotud ühiskonna ja sealt tulenevalt ka individuaalsete marginaalsete hoiakutega, mis tekitab noores inimeses ärevust ja kohati ka hirmu. Antud teema interdistsiplinaarne käsitlus võimaldab probleemi paremini mõista, aidata inimesel oma seksuaalset suundumust aktsepteerida ja selle kaudu põhjendamatu ärevust vähendada. Eraldi eesmärgiks on tolerantsuse taotlus seksuaalvähemuste suhtes.

PARAFIILIAD

Parafiiliate käsitlemise keskendudes laste seksuaalsele väärkohtlemisele sh intsesti problemaatikale. Teema on eriti oluline seetõttu, et laste seksuaalsel väärkohtlemisel on isiksuse seisukohalt kaugeleulatuvad rasked tagajärjed. Õpilased vajavad julgustamist, et nad võivad pöörduda abi saamiseks usaldusväärse täiskasvanu poole, et psühholoogiliste nõustajate kutseeetika seob neid konfidentsiaalsuse nõudega.

Teisalt annab antud teemal arutlused võimaluse paremini mõista väärkohtlemise ohvrite probleeme.

SEKSUAALKÄITUMISE SEMANTIKA

Sellest, kuidas inimene seksuaalsust mõistab, millise tähenduse ta sellele omistab, sõltub tema tegelik seksuaalkäitumine, alates seksuaalsuse subjektiivsest seletusest kuni partneri valikuni ja ootustele seksuaalelu suhtes.

Seksuaalsuse tähenduste teadmine ja nende äratundmine enda puhul erinevatel eluetappidel võimaldab inimesel iseennast paremini reflekteerida.

SUGUAKT

Suguakti kirjeldus annab noorele inimesele ühe võimaliku seksuaalkäitumise mudeli, tutvustab inimese erogeenseid piirkondi ja nende stimuleerimise viise. Samuti saab antud teema kaudu täiendada korrektset seksuaalsuse-teemalist sõnavara.

Suguakti kirjeldust täiendavad õppefilmid: L. Hessel "Armastuse aken" ("Kärlekens fönster") ja/või "Modern Loving".

SEKSUAALKÄITUMISE NORMID

Antud teema eesmärk ei ole normeerida inimese seksuaalkäitumist vaid anda taustinformatsiooni statistilistele uurimisandmetele tuginedes. Ootuseks on vähendada inimese rahulolematust oma

sugueluga hüperseksuaalsete müütiliste kujutluste taustal nagu: teised seksivad rohkem, neil kestab vahekord kauem, alati saadakse orgasmi jms.

PEREKONNA PLANEERIMINE

Võimalused saada soovitud arv lapsi üldjoontes soovitud ajal. Rasestumisvastased meetodid sh abort. Teema on keskkooliastme noorte jaoks aktuaalne. Oodatavaks tulemuseks on efektiivsete kontratseptiivsete vahendite kasutamine ja abortide arvu vähenemine.

RASEDUS

Viljastumise ja raseduse teema vajab noortele selgitamist näitamaks perekonna juurdekasvu suhteliselt täpse planeerimise võimalusi ja teiselt poolt vältimaks kaugelearenenud soovimatut rasedust.

VILJATUS JA KUNSTLIK VILJASTAMINE

Viljatuse teema kaudu on võimalik pakkuda informatsiooni lastetuse tegelikest põhjustest, keskkonnategurite osast, soo ja vanuse rollist viljatuse puhul.

LOOTE ARENG

Inimese hilisema füüsilise ja psüühilise arengu seisukohast on oluline, et õpilased teadvustaksid prenataalse arengu tegureid.

SÜNNITUS

Teema käsitlemise eesmärk on vähendada ülemäärast hirmu sünnituse ees. Muudatused sünnitusabis viimasel aastakümnel seoses aktiivsünnituse, peresünnituse ja sünnituse valutustamise võimalustega vähendab valuaistinguid.

LEVINUMAD SUGUHAIGUSED

Seksuaaltervist puudutav valdkond, mille puhul teadmiste olemasolu suguhaiguste sümptomite, levimisviiside ja ravivõimaluste kohta võib riskikäitumist vähendada.

PEREKONNA OLEMUS JA AJALUGU

Perevormide paljusus. Familistlik ja individualistlik perekäsitus. Perekonna funktsioonid indiviidi ja ühiskonna seisukohalt. Perekonna tähtsus inimese jaoks erinevatel eluperioodidel.

NOORTE SUHTED

Kiindumussuhete teke ja areng. Armastus, armastuse liigid ja komponendid. Enese sidumine ja vastutus lähedastes inimsuhetes. Püsisuhete kujunemine ja promiskuiteet. Sotsiaalne küpsus ja abieluküpsus.

ABIELU

Abielu/vabaabielu, muud kooselu vormid. Abielu eesmärgid ja abieluga seotud lootused. Abielust tulenevad õigused ja kohustused. Abielu müüdid ja abieluline kohanemine. Traditsiooniline ja egalitaarne abielu. Abielulise rahulolu muutumine elu jooksul. Mehe ja naise tarbed, erinevused ja rollid abielus. Abikaasade suhted. Seksuaalelu ja seda mõjutavad tegurid.

PEREKONNAELU

Perekonna arenguperioodid. Armastus abielus. Lahkhelid, nende põhjused ja lahendused. Pereliikmete vaheline kommunikatsioon. Tülitsemine. Armukadedus. Avatud ja suletud perekond. Kodu kui elukeskkond. Perekonna majanduselu. Rahaprobleemid, laenud ja võlad. Uimastite kahjulik mõju peresuhetele. Kaassõltuvus. Uimastisõltuvuse ravi. Perekonnaseadus.

VANEMLUS

Lapse sünd. Vanemaks kasvamine. Bioloogiline, sotsiaalne, juriidiline ja psühholoogiline vanemlus. Emadus, isadus. Lastetus. Adopteerimine.

LAPSED JA LASTE KASVAMINE PEREKONNAS

Lapse arengu tegurid ja arenguperioodid. Lapsevanema (eestkostja, hooldaja) osa lapse arengu erinevatel perioodidel. Kiindumussuhte kujunemine ja tähtsus lapse normaalseks arenguks. Lapse põhitarvete täitmine ja perekonna osa selles. Lapsevanemate (eestkostjate, hooldajate) hoiakute ja uskumuste mõju lapse arengule. Vanemate funktsioonid. Üksikema(-isa) lapse kasvatajana. Kaugisa(-ema) roll ja võimalused.

PEREKONNA OSA INIMESE ELUS

Ebaõnnestunud abielu. Elu lahutuse eel, ajal ja järel. Perekonnaliikmete võimalused sel ajal abi saada. Uus pere. Lasteprobleemid seoses vanemate elumuutustega. Generatsioonide vahelised sidemed. Õnnestunud perekonnaelu.

Hindamine

Hinnatakse viiepallisüsteemis. Positiivse hinde saamiseks peab õpilane võtma osa 85% õppetundidest ja sooritama kursuse jooksul kolm arvestuslikku tööd, millest üks on seotud karjääri planeerimisega.